

der, kort førend deres Virksomhed begyndte, af Regjeringen blev givet et Stød til at indføre Selveiendom igjennem Loven af 13de Mai 1769. Men man seer, at desuagtet have de ikke valgt den Vej, som ellers i de senere Aaringer har været forsøgt, betraadt, nemlig at virke directe for Selveiendoms Indførelse, men de valgte den Vej at reformere Fæstelovgivningen. Det, troer jeg, man maa tage meget væsentlig Hensyn til, og naar man først er kommen ind paa den Vej, ligger det nær, at man maa vedblive at følge den og ikke forlade den ved at gaae over til et heelt andet System. Selveiendom er allerede nu udbredt saa vidt her i Landet, eller der er allerede nu kommet en saa stor Mængde Eiendomme ind under Selveiendom, at Tilstanden er en heelt anden, saa at der nu er mindre Opfordring til at bruge Tvang og directe Foranstaltninger til at fremme Selveiendom, end der var, dengang de store Landboreformer i Slutningen af det forrige Aarhundrede bleve indførte. — Jeg finder saaledes, at man ikke alene i Udvalgets Fleertals Betænkning har undladt at tage Hensyn til, hvorledes disse Mænd have opfattet Landbosforholdene, medens man dog paakalder deres Aand; men der er ogsaa Genfidighed og Skjævhed i Fremstillingen med Hensyn til de Vædringsforslag, der vedrøre de Paragrapher af Lovforslaget, som her foreligge. Udvalgets Fleertal taler paa den første Side af Betænkningen om, at det kommer an paa at forebygge en „forfat storartet Unddragelse“ af Bondejorden fra Bondens Brug og Besiddelse, og der er ogsaa af det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) fremhævet et andet Udsagn paa Side 2 af det ærede Fleertals Betænkning; men den faktiske Tilstand er ikke saaledes, som Udvalget der har forudsat. Den Inddragelse af Bondejord, som har fundet Sted i større Stil, ligger langt tilbage; der kan vistnok ikke paavises, navnlig, naar vi holde os til Lovforslagets § 1, fra de sidste 20—30 Aar ret mange Exempler paa, at der er inddraget Jord i stor Stil til Skovopælsning. Det Samme er Tilfældet, naar man gaaer over til § 2 i Lovforslaget om Bevilling til at nedlægge og sammenlægge

Bøndergaarde. — Der er ogsaa, troer jeg, med Hensyn til dette Punkt en skjæv Fremstilling i en anden Henseende af Fleertallet i dets Betænkning, idet det nemlig ingenlunde er ved den der paaberaabte Resolution af 1815, at disse Bevillinger først indførtes. — Resolutionen selv; saaledes som den foreligger Offentligheden idetmindste i den almindelige Samling af Rescripter, gaaer kun ud paa, at der ikke skal for hvert enkelt Tilfælde, hvor der søges saadanne Bevillinger, erhverves kongelig Resolution, men at Rentekammeret kan give en saadan Resolution i Kongens Navn, og kun maanedlig, naar det gav den ellers brugelige Indberetning til Kongen om, hvilke Bevillinger der i det Hele have været meddelte i hans Navn, skal det gjøre Indberetning om de her nævnte Bevillinger. Det viser, at disse Bevillinger have bestaaet før denne Resolution af 1815, og jeg tør vel ogsaa antage, at, naar der bliver Spørgsmaal om disse Bevillingers Meddelelse med Hensyn til Fæstegods, vil man vistnok finde, at der i den senere Tid saa godt som ingen er givet; thi man kan naturligvis ikke dertil hense eller Bestemmelsen i § 2, hvorom her er Tale, rammer naturligvis ikke de Tilfælde, hvor Godseierne have tidligere paa Grund af Hovriets Ophævelse og i de senere Aar i Medhold af Loven af 1861 faaet Bevillinger til Sammenlægning og Nedlægning af Bøndergaarde. Disse Forhold høre jo slet ikke herunder; men her tales kun om Bevillinger i Genhold til Resolutionen af 1815, og da troer jeg, jeg tør paastaae, at saadanne Bevillinger meget sjældent i Løbet af de sidste 20—30 Aar ere givne med Hensyn til noget Fæstegods eller med Hensyn til noget som helst Gods. Derfor vil Lovforslagets § 2, som den nu ligger for, væsentlig kun have Betydning for og ramme den Jord, der allerede er bleven eller bliver Selveierjord, men endnu ikke i 20 Aar har været Selveierjord. Og jeg troer ikke, at det er rigtigt og foreneligt med det Formaal, man har stillet sig ved denne Lov her, at man gaaer ind paa at give enkelte Bestemmelser af indgribende Betydning med Hensyn til Selveierjords Behandling. I det Hele taget kan jeg